

Joka toinen kaatunut rekka on kuljettajan syytä

Työturvallisuuspuolen onnettomuustilastoissa vuonna 1998 raskaita ajoneuvoyhdistelmiä kaatui 180. Yli puolessa tapauksista kaatumisen perussyynä olivat kuljettajan tekemät virheet ajon aikana. Ainoastaan noin 16 prosentissa tapauksista raskas ajoneuvoyhdistelmä oli syyttömänä osapuolena. Karua luettavaa liikennöitsijän näkökulmasta, mutta vielä karumpaa se on kuljettajien vinkkelistä. Ei varmaan tule yllätyksenä, että tilanne on täysin samankaltainen security puolella, jossa kuljettaja on tutkimuksien mukaan nimetty kuljetusketjun heikoimmaksi lenkiksi!

Tekniikka auttaa pitämään rekat ja kuljettajat kuosissa

Ajo-olosuhteisiin on vaikea vaikuttaa, mutta kuljettajan käyttäytymiseen voi ja täytyy yrittää vaikuttaa. Kun pelkkä ohjeistus tai normaali pomotus ei riitä, kannattaa ottaa tekniikka avuksi.

Käytännön esimerkki 1: kuljettajan täytyisi tarkistaa rengaspaineet säännöllisesti. Muutenkin tiukassa aikataulupaineessa oleva kuljettaja voi ehkä kävellä autonsa ympäri ja todeta, että kaikissa pyörissä on ilmaa. Todellisuudessa kuski ajelee reilusti alipaineisilla renkailla, kuluttaa enemmän polttoainetta ja renkaita. Pahimmassa tapauksessa rengas räjähtää väärässä paikassa ja suistaa rekan ojaan.

Käytännön esimerkki 2: kuljettaja tyhjentää osan polttotankin dieselistä omaa tarkoitusta varten tai joku muu pysähdyksen aikana toimii lain vastaisesti. Tilanne on lohduton liikennöitsijän kannalta joka loppukädessä joutuu maksamaan varastetun polttoaineen.

Älykkäämmät seurantajärjestelmät tunnistavat ja analysoivat erilaisia nopeusrajoituksia eri alueilla sekä pystyvät antamaan hälytyksen kun polttoainesäiliö avataan luvatta. Rekka voidaan myös pysäyttää etäohjatusti esimerkiksi vaaratilanteessa, tai jos se on otettu luvattomasti käyttöön.

Kuljettajan ajotapa on yksi tärkeimmistä ajoturvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Järjestelmän avulla pystytään havaitsemaan korkean riskitason ajotavat ja näin liikennöitsijä voi vähentää onnettomuusriskejä ja parantaa kuljettajien turvallisuutta.

Etävalvonta ei ole kyttäystä

Nykyaikaiset ja älykkäät ajoneuvon seuranta- ja hallintajärjestelmät on suunniteltu parantamaan kuljettajan turvallisuutta sekä vähentämään liikennöitsijän kustannuksia ja riskejä. Järjestelmien antamien tietojen perusteella liikennöitsijät voivat suunnitella toimintaansa tarkemmin, kun esimerkiksi kuljettajien ajokäyttäytymisestä, käytetyistä reiteistä ja ajoneuvosta saadaan yhä tarkempaa tietoa.

Kuljettajien ei myöskään kannattaisi kokea, että etävalvonta on työnantajan kyttäystä. Miksi mennä pimeässä ja sateessa tarkastamaan rengaspaineita, jos järjestelmä voi tehdä sen automaattisesti? Tai miksi huolehtia polttoainevarkauksista tai peräoven luvattomasta avaamisesta kun olemassa oleva järjestelmä voi tehdä sen puolestasi? Kyse on siis pitkälti myös kuljettajan omasta turvallisuudesta kuten ryöstötilanteiden varalta olevat hätäpainikkeet, joiden tulisi tänä päivänä olla jo kaikissa ajoneuvoissa pakollisia.

Pieni investointi tuottaa parhaimmillaan miljoonia

Pienessäkin kuljetusyrityksessä investointi älykkääseen seurantajärjestelmään maksaa itsensä takaisin lyhyessä ajassa. Seurantajärjestelmän avulla liikennöitsijä pitää rekat varmemmin liikenteessä, parantaa kuljettajiensa ajotapoja, säästää polttoainetta ja renkaita sekä auttaa ehkäisemään ylinopeuksia ja onnettomuuksia. Kannattavampi toimintatapa mahdollistaa uusia asiakkuuksia ja tuo lisää liiketoimintaa.

Älykkään seurantajärjestelmän tiedontallennus tarjoaa mahdollisuuden myös onnettomuustietojen tallennukseen. Perinteisesti epäselvissä tilanteissa liikennöitsijöillä ja kuljettajilla on mahdollisuus osoittaa syyttömyytensä paremmin, kun on näyttää ”mustaa valkoisella”. Tämä pieni mahdollisuus voi käytännössä tarkoittaa miljoonien eurojen säästöjä.

Tehokkaasti, mutta työsuojelun ehdoilla

Useimmissa maissa yrityksillä on lakisääteinen velvollisuus huolehtia siitä, että työpaikoilla on työturvallisuusohjeistus. Ohjeissa määritellään ne keinot ja toimintatavat, joilla minimoidaan työntekijän henkeä ja terveyttä työpaikalla uhkaavat tekijät. Edelleen on kuitenkin runsaasti erityisesti pieni- ja keskisuuria yrityksiä, jotka eivät ole huolehtineet asianmukaisista ohjeistuksista, mikä saattaa johtaa ikävyvyksiin viranomaisten kanssa.

Tällainen laiminlyönti muodostaa tarpeettoman riskin sekä työntekijöille, että työnantajille. Mikäli vakava työtapaturma sattuu, työnantajan on esitettävä katkeamaton kirjausketju työturvallisuusohjeistuksesta ja käytänteistä. Jos näitä ei pystytä todentamaan, työnantaja saattaa joutua oikeudelliseen vastuuseen. Tämä koskee työsuoritetta myös kumipyörien päällä.

Työturvallisuuslain mukaan ei riitä, että yrityksellä on työsuojeluohjelma vaan esimiesten tulee todistettavasti varmistaa, että työturvallisuusohjeita myös noudatetaan. Ilman näitä ohjeita yritysten johtajat ja esimiehet ottavat huomattavan riskin.

Parhailla firmoilla on parhaat kuljettajat

Parhaat kuljettajat kuljettavat rahtinsa perille täsmällisesti, kokonaan ja vahingoittumattomana. Parhaat kuljettajat säästävät polttoainetta ja ympäristöä. Parhaiden yritysten palvelukseen hakeutuu parhaimpia kuljettajia. Siksi liikennöitsijöiden kannattaa kilpailla hyvistä kuljettajista – ja kuljettajien kannattaa vaatia helpompaa ja turvallisempaa työtä. Siihen on mahdollisuus.

[kainalo – Petri Kelo henkilökuva]

Petri Kelo on Logisec Oy:n perustaja, TAPA-, ISO 28000- ja AEO- kouluttaja. Petri toimii nykyisin myös ASIS International:n ARVP toimessa Pohjois- ja Itä- Euroopassa. Hänellä on yli 20 vuoden kokemus kuljetuslogistiikasta Suomessa, Skandinaviassa, Venäjällä ja Baltiassa. Viimeisen 10 vuoden ajan Petri on keskittynyt kuljetusturvallisuuteen. Hän on konsultoinut ja tehnyt turvallisuusauditoiteja lukuisissa projekteissa eri puolilla maailmaa.